

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30.

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tarife
și învali.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226.

Salutăm primul congres al femeilor române.

După 50 de ani dela înființarea Reuniunii femeilor române în Braşov, iată că tot în Braşov se ține cel dintâi congres al femeilor române. În acest congres ele vor avea să discute rolul pe care trebuie să-l aibă femeia română în Societatea românească. Situația neamului nostru devine tot mai tristă, orizontul pământului românesc e tot mai încărcat de nori, vremurile grele prin care trecem reclamă tot mai mult și ajutorul femeii.

O uniune a femeilor române, care trebuie să se înjghebeze, va fi o garanță pentru conservarea intactă a culturii, naționalității și țării noastre economice. Prin ea va avea să fie susținut căminul românesc, prin ea va trebui să fie păstrată familia românească, care începe să devină aproape singurul azil, în care e silit să se refugieze sufletul românesc atât de mașter tratat de guvernării noastre.

Tot prin sprijinul acestei uniuni va trebui să se înjghebeze cândva marea interorielinată românească, care va avea menirea ca să salveze și să prebegese fără azil și fără nădejde pe drumuri și bat tremurând la porțile palatelor, unde nu e loc și de unde nu se împarte milă pentru ei.

Noi, organul care am dat cu mai multă stăruință expresie ideilor mari, cari preocupă astăzi pe femeile române, — salutăm primul lor congres și dorim ca idealul în numele căruia se adună în Braşov cu frumoase tradiții și unde Iacob Mureșianu a dat cel dintâi ideea unei Reuniuni a femeilor române, să fie tradus în faptă fie chiar și în temelul celor mai mari jertfe.

Apostoli.

(vn) Nici-odată Sărbătoarea Rusaliilor nu mi-a reamintit mai mult pe ucenicii lui Cristos ca în anul acesta. În vecinătatea noastră s'au desfășurat evenimente, cari renasc amintirea vecinic pilduitoare a celor doisprezece apostoli. Șapoi și situația noastră politică e atât de apăsătoare, încât parcă fără să vrei aștepti momentul, când să poți repeta cuvintele Bibliei: „Și fără de știre s'a făcut sunet din cer ca de un vânt ce vine cu violență și s'a umplut toată casa unde ședea (ucenicii lui Isus!) Și li s'au arătat limbi împărțite ca de foc și a șezut pe fiecare din ei. Și s'au umplut toți de Duh sfânt...”

Mai mult ca oricare neam serbăm noi Românii pe cei doisprezece apostoli, serbăm pe toți sfinții, dăm cinstea tuturor, avem atâtea zile închinare lor, îi adorăm atât de des stând cu mâinile în sân... Un strein ar stabili drept consecință logică: că toți suntem apostoli, martiri și sfinți... Și câtă amăgire! Abia unul singur, cu câțiva credincioși ai lui, s'a umplut de Duh sfânt. E preotul George Mureșianu din Molitnă mic, care dimpreună cu câțiva credincioși urmează în temnița Sătmăruului pilda celor doisprezece apostoli și de sigur, că el cel dintâi protestează împotriva apelului atât de umilitor al părintelui Lucaciu. „El e cel mai mare om politic al Românilor din Ardeal și Ungaria”. El n'a trăit fără să vadă și n'a văzut fără ca din ce-a văzut să-și sădească în suflet convingeri, el n'a cetit Evanghelia pentruca poporul să șoptească în batjocură: „fă ce zice popa și nu face, ce face el!” — ci sângele Omului țintuit pe cruce și Duhul sfânt, care a umplut de curaj pe fricoși ucenicii ai lui Isus, a pătruns adânc în sufletul lui și l'a îndemnat ca și el să facă cuvântul trup. El știe poate, cum alții nu vreau să știe, că orice învingere mare nu poate fi cucerită, decât prin jertfe mari și că orice înverere presupune o moarte. Din grăuntele de grâu aruncat în pământ și putrezit răsar alți zeci de grăunți. Din apostolia părintelui Mureșianu va reinvia poate, și din apostolia tuturor chemați ar renaște fără înlocuială integritatea bisericii românești așa de barbar lovită în existența ei.

Dar cerem prea mult... Preoții noștri, în cea mai mare parte, se frământă după o viață cât mai depărtată de pilda Apostolilor. Când urmăresc sbuciumările lor după congruă, când văd atâtea slugi plecate în șirurile lor, când văd atâtea lăcomie ș'atâtea uitare și ignorare a aceluși „Duh sfânt”, care ca un vifor a coborât peste apostolii de odinioară, îmi vine mereu aminte tipul aceluși preot din Chioara, care la alegerea unui deputat național s-a ospătat de cincisprezece zile din sărăcia candidatului român, căci doar nu de geaba făcuse el șase chilometri până la Lăpuș și nu degeaba se pusese în contra cu solgăbirăul. Odinioară erau căpetenii de oști, în vremuri depărtate de primejdie ei erau una cu poporul, suferințele acestuia erau ș'ale lor, dar astăzi Petru, Pavel, Ioan și ceilalți apostoli sunt niște sfinți pasivi, în cari lucrul încetează și când cel ce n-ar sta cu mâinile în sân, ar fi hilit ca Cristos care în ziua Sămbetii a cutezat să vindeco pe ologi.

Ș'apoi dascălii... „Dancii”, cari pretind 22 de oare pe săptămână pentru limba maghiară în școlile noastre populare se înmulțesc ca ciupercile... pe urma inspectorilor de școle. Oamenii cari sunt chemați să formeze caracterul și să susțină astfel neatinț sufletul românesc pentru veacuri, își uită de această chemare, din șirurile lor nu se desprinde nici-un apostol, nici-un martir, nici-un sfânt. La toți li-e frică de jertfă, toți se tem de moarte, toți preferă moartea lașă, moartea vremelnică vieții mari, vieții vecinice, care se desprinde din moartea eroică. Spectrul foamei, fantoma suferinței îi înspăimântă pe toți, nici-unul nu se gândește ca el să devină viața altor vieți, ci îndrăgit de un stupid petec de pământ preferă să-și

ucidă sufletul de dragul unei fărâme de pământ.

Advocații?... Ii scuzăm. Ei nu sunt chemați ca să se jertfească, ci ca să jertfească. Ei nu sunt sortiți ca să dea viață, ci ca să ia viață. Asta-i meseria lor și ei nu-mai așa pot să lucreze. Dacă un Avram Iancu a cutezat să sudeze această meserie și să calce în picioare chemarea lui, a trebuit să înnebunească. De sta liniștit într-un cuib de oraș și făcea execuții fără muștrări de conștiință, nu s-ar fi stins nebun cu fluerul pe buze, ci cel mult ar fi murit pușcat de vr-un țaran revoltat, s-ar fi stins de-o moarte, care adeseori e normală... Un Andreew, când după ce s-a făcut avocat și și-a cunoscut rostul normal al meseriei sale, a vrut să se sinucidă, dar glonte de revolver n-a putut stinge viața, care era atât de necesară milioanei, cari vor trăi mereu adaptându-se din viața operelor lui Andreew. Balzac a preferat mai bine să fie întreaga lui viață bruscat de creditori decât să practiceze meseria de avocat.

Nu putem deci cere ca advocații să se transforme în... apostoli, ori... martiri. Ar fi ridicoli.

Cunoaștem noi, nu-i vorba, o dreptate, care ar trebui să fie apărută și aceasta e atât de nelindurată încât pretinde martiri și dela advocați, dar durere glasul ei moare pe drum și meseria rămâne tot meserie și patima și ura și pofta sălbatică de a exploata rămân la locul lor de onoare. Ar avea atâtea comori de apărut. Dar cum toate aceste comori nu sună și nu strălucesc, deoarece ele se numesc limbă și lege, ei stau deoparte și chiar și cei mai viteji, cei cari se revoltă la meseria din cafenea, stau să cadă la pământ de complimențele pe cari le fac mărunților despoți, cari împart „dreptatea”...

Rusaliile în acest an ne amintesc multe. Contrastul isbitor dintre o viață — viața apostolilor — și viața pe care o trăim noi astăzi, ne umple de îngrijorare. Când în acest stat numai noi Românii mai avem dreptul de a serba Rusaliile, căci numai noi

mai respectăm limbile de foc cari au dat Apostolilor putința de a propovădui cuvântul Evangheliei în limbile neamurilor printre cari s'au răspândit, — când neamul stăpânitor și-a pierdut acest drept, noi atât de puțin ne gândim la o apărare efectivă, ținută în cadre mari, hotărâtoare limbii noastre. Parecă uităm și noi deodată cu despoții noștri rostul sublim al Rusaliilor. În loc de o concentrare bruscă a forțelor noastre, în loc de-o adaptare a spiritului de sacrificiu, singurul în stare de a ne mai salva, noi orbecăm și mai departe în cursa ce ni s'a pus în mod viclan de cei cari nu mai sunt creștini, de cei cari au uitat Evanghelia și cari ignorează brusc sărbătoarea egalității ș'a dreptății omenești.

Când oare se va schimba această tristă situație? Când oare Evanghelia va înceta de a mai fi contrastul isbitor dintre suflet și trup, dintre spirit și materie și când asemenea lui Petru, Pavel, Ioan și ceilalți apostoli vor prefera barami cei puțini ai noștri spiritul creator de viață materiei vremelnice?

Preotul care cetește astăzi în ușa altarului faptele apostolilor, dascălul care cântă viața acestora, vor simți ei oare vreodată puterea acelor fapte și vor căuta oare vreodată să urmeze aceea viață? Advocatul va apăra oare cândva legile impuse de ei?

Ceasul a venit, vremea s'a împlinit și noi, durere, serbăm linișțiți fără nici-o emoție sărbătoarea, care ar trebui să coboare viforul în sufletele noastre. Doar preotul Mureșianu își face datoria și „el e cel mai mare bărbat politic al Românilor din Ardeal și Ungaria.” El singur e Apostol.

Camera. În ședința de ieri a camerei s'au petrecut două momente de însemnătate: prezentarea unui proiect de lege contra mișcării republicane și alegerea de prezident.

La începutul ședinței ministrul Balogh a prezentat proiectul de lege despre vătămarea regelui și atacarea

La congresul femeilor române.

De Dr. Horia Petra-Petrescu.

Nefericitul Leopardi, mare poet și patriot italian, a scris o poezie surorii sale, când s'a măritat, Paolinei. Amândoi zac de mult în mormânt, numele Paolinei însă trăiește pe buzele tuturor, cari cetesc poeziile lui Leopardi.

Șirul de idei din poezia luptătorului ideal pentru neam și omenime este următorul:

Te duci, sora mea. Părăsești pacea casei părintești, distramii visul dulce și nălucirea fericită a copilăriei, ca să te arunci în mijlocul torentului vieții. O, soră, tu, care vei avea să înmulțești numărul acelor nefericiți fii ai Italiei în timpurile noastre grele (se știe, că dominația austriacă se impune atunci cu țarie de fier) — tu trebuie să fi exemplu în mijlocul omenirii, cari nu cunosc virtutea omenească în pământul bolnav al cărora nu s'a adăpostit o stăruință nobilă!

Trei strofe le traduc în proză:
»Fii tăi au să fie sau lași sau nefericiți! Mai bine nefericiți! — De multă vreme desparte un abiz... virtutea de noroc! Vai, prea târziu apar aceia, cari salută astăzi lumina zilei, în timpul nostru de decadentă a existenței omenești! Dar păstrează tu în suflet o tendință: ca aceia, cari se dau jocului

speranței și în jocul fricii să nu-și îndrepte sclavic pașii pe cărările fericirii ușoare! Astfel o să vă binecuvinteze viața, aceia, cari au să vină de aici înainte!... O, mult așteptată dela voi, femeilor, patrii! Dacă ochii voștri privesc spre noi cu razele lor fericite, nu ne mai înspăimântă nici focul, nici fierul — căci privirea voastră nu ne-a adus vre-odată rușine și nici durere omenească.

Învățați și cei tari își orânduiesc faptele după statul vostru. Ori-ce înconjoară roata soarelui, spre voi își apleacă capul bucuros! Vreau să cer socoteală acum dela voi pentru timpul de astăzi! S'a stins din cauza voastră flacăra tineretii? De mâna voastră a fost pângărită curăția ființei? Voi, voi sunteți vina, că spiritele sunt cuprinse de somnolență, că voința este înăbușită, că domnește trivialitatea și purtarea rușinoasă de lanțuri, care tocește simțurile? — Iubirea este un îndemn spre aspirații înalte și frumusețea este măiastra, care te învață să fi cuprins de simțăminte mai ridicate. Lipsit de iubire este acela, căruia nu-i freamătă sufletul când se încinge sub țaria vânturilor încăierarea păgână, când norii își țes mai des surul lor închis și când puterea tulbură a furtunii despica pădurea dela munte în două. O, mirese, o, fecioare! exclamă Leopardi, »de vrea să se apropie unul, cerșindu-vă iubirea, unul, pe care l'inspăimântă pericolele, unul, care este nevrednic de patria sa, unul, care e cuprins de niștințenie ordinare și e dat pradă numai

înclinărilor sale brutale — atunci să nu se nască în pieptul vostru decât numai ură și mânie față de dânsul! Numai atunci alog inimile femeiești bărbați și numai atunci sunt bărbați adevărați bărbați, nu suflete de femeie! — Să nu purtați numele de mame într-o simțenie nerăzboinică! Mlădiia voastră să învețe ce va să zică durerea și oboseala faptei bune și să disprețuiască, să blăsteme tot la ceea-ce se închină lumea în ziua de astăzi! Tinerimea să înflorească pentru patrie, având pururi înaintea ochilor ceea ce-i datorește! Astfel au crescut mari lei din Sparta, împrejmuiți de veștile mărețe ale timpului legendar, eroic, ca să poată păstra gloria cea mai mare pe seama Eladei, până ce tinăra mireasă încingea pe credinciosul ei mire cu sabia, în ceasul plin de vrajă, și mai apoi acoperea cu părul ei pe mortalul, care se întorcea acasă, de pe câmpul de luptă, lungit de veci pe scutul cel bine apărât...

Ce mă silește să mă gândesc la poezia lui Leopardi în preajma congresului tuturor reuniunilor de femei din Ardealul nostru? Aș vrea ca în clipele acestea să se pogoare ceva din sufletul minunat al poetului italian în apropierea congresului, căci dacă am avut vreodată nevoie de îndemnuri spre idealism, spre o încredere dărză a sufletelor noastre românești, ca să ne apărăm avuturile noastre intelectuale — atunci e ziua de astăzi cea mai bine aleasă pentru așa ceva.

Nu se potrivesc unele amănunte din poezia adresată Paolinei italiene cu stările dela noi (dominațiunea austriacă nu există), Kufstein-uri și Spielberg-uri sufletești însă sunt (vai!) și în zilele noastre și Paoline, cărora să le punem la inimă soartea neamului românesc se află la flece pas.

Să rădă, să persifloze, să-și bată joc, lipsiți de ultimul strop de bun simț — cosmopolitiți, cari nu vreau să priceapă însemnătatea unei lupte naționale. Vor avea aici — drept tovarăși pe aceia, cari nu recunosc sexului femeiesc importanța cea mare în dezvoltarea omenească. — Noi să ridicăm privirile în clipele acestea spre femeia română și lipsiți de politețea banală din discursurile ocazionale, șablonatice, pătrunși până în adâncul sufletului de însemnătatea momentului de astăzi, să întrebăm pe toate femeile române: cum păstrați voi flacăra tineretii noastre? Cum ne dați îndemnuri să adăstăm pe cărarea cea dreaptă, cea bună, pe cărarea iubirei de neam și de lege?

Timpul nostru este un timp de prefaceri mari. Stăm la îmbinarea a zeci de cărări și nu știm unde să ne îndreptăm pașii mai repede — ca soarta neamului să nu fie pecetluită, cu neînțința, cu moartea.

Dați-ne voi țarie! Nu moleșala, care te face să-ți uita datorințele, nu cântecele ademenitoare, adormitoare — ci privirile hotărâte și mâinile voastre albe ridicate rezolut, arătând spre cărarea iubirii de neam. Astfel va vrem: cu dispreț pe buze când simțiți că nu-

mai de dragul ființei voastre suntem cuprinși și cu sărutări de mulțumită pe frunțile noastre când ne ascultați bătaile inimilor, cari vă spun: batem pentru întreaga suflarea românească și vrem ridicarea ei din ingenuchiare.

Frunțile noastre cer mângăieri de mână de femeie, ochii noștri vreau să se desfășoare, adâncindu-și privirile în alți ochi, ale unei ființe, care pricepe sbuciumul nostru sufleteș și care nu-și bate joc de acest sbucium, ci-și dă silința ca acestor nizuini spinoase spre limanuri verzi pentru neam să le dea țarie.

Mărunchiul astor fel de femei române să crească! Legăturile nevăzute de până acum să se arate la lumina zilei în clipele acestea solemne (n'are legăturilor de ce să le fie rușine!) — și faceți juruință în fața tuturor, că legăturile le veți întări tot mai mult și mai mult, căci ceea ce săvârșiți astfel e bine, e frumos, e sfânt...

Să ne simțim una în ori care parte a lumii am fi, să ascultăm cu înflorare glasul de chemare la muncă, la manifestări vădite, spre ridicarea neamului nostru.

Nu vorbe numai, nu, ci — fapte! Tu, preteasă română din satul românesc, unde te așteaptă poporul să-i dai îndemnuri, să-i fi lumina ochilor lui; tu, țărancă, care pregătești la război vesmintele alor tăi, (cari au să poarte, — și ei, al război); tu, învățătoare română, care îi plimbi cuminte mâinile tale pe creștetul capului tinerelor vlă-

instituției regalității Balogh a spus, că în timpul din urmă radicalii extremi fac o vie propagandă pentru înlemnirea unui partid republican în Ungaria. În legătură cu aceasta propagandă unii au atacat și persoana M. Sale. Contra acestor mișcări este îndreptat proiectul de lege, care prevede pedepse aspre, în temniță și bani, contra acelor, cari pun la cale o mișcare pentru sistarea instituției regalității sau agită pe ori ce cale contra acesteia. Proiectul s-a predat comisiei justițiară.

S-a făcut apoi alegerea de președinte, fiind ales cu unanimitate Beöthy Pal. Postul de vicepreședinte se va întregi mai târziu.

Numirea comisiunilor pentru înfăptuirea cedării Silistrei. Din Sofia, se anunță: Guvernul bulgar a comunicat legației României lista membrilor bulgari ai celor trei comisii mixte prevăzute pentru executarea protocolului din Petersburg. Lista cuprinde următoarele nume:

1) Comisia de delimitarea împrejurimilor orașului Silistra: generalul Paprikoff, deputații Vazoff, Mutaphoff și maiorul Kissioff, atașatul militar la București;

2) Comisia pentru stabilirea zonei fortificațiilor: generalul Paprikoff, deputatul Vazoff, locot-colonel Stanceff, maiorul Radef, deputatul Gheorghieff și maiorul Kissioff;

3) Comisia evaluărilor: fostul ministru Sarafoff, deputații Bratsoff și Kodjabanoff.

Comisiunile se vor putea aduna la Silistra în cursul săptămânii viitoare.

Asasinarea marelui vizir. După știri din Constantinopol, au fost arestați până eri la amiază 150 persoane despre cari se crede că ar fi implicate în atentatul săvârșit în contra marelui vizir. Intre cei arestați se află proprietarul automobilului, pe care l-au închiriat atentatorii pentru săvârșirea atentatului, directorul și proprietarul ziarului „Alemdar” și câțiva ofițeri de marină. Din interogatoriile luate până acum rezultă, că asasinii au fost plătiți cu bani grei. Cercetările continuă pentru a se găsi izvorul acestor bani. Se vorbește că în atentat ar fi implicat fostul seik-ul-izlam Eddin și chiar un stat strein.

Cassarea dreptului de veto. Când la 1905, prințul danez Cristian a fost ales de rege al Norvegiei, cu numele de Haakon, stortingul norvegian a casat multe din drepturile regale, dar a lăsat în valoare dreptul de veto al regelui.

Acum l-a cassat și pe acesta. După o discuție infocată stortingul în ședința sa de alaltăieri a decis cu 99. contra 11. voturi casarea acestui drept. De aici încolo dacă stortingul votează o lege, regele e obligat a o sancționa, iar în caz contrar, proiectul votat devine lege și fără sancționare.

Țară democratică!

Organizarea Anatoliei. Ziarele din regat primesc din Cernăuți următoarea telegramă:

Aici se vorbește, că ministrul turc

Bașaria, care stă în legături cu personalități române din Bucovina, a invitat pe deputatul bucovinean doctorul Aurel Onciul la Constantinopol din partea guvernului otoman, ca să alcătuiască un program de reformă financiară pentru Anatolia. Onciul este o capacitate în științele matematice și a fost premiat de Academie pentru lucrările sale. El e șeful democraților bucovineni și făuritorul legilor reformatoare, cari s'au votat în ultimul timp de către dietă. E deputat în dietă și parlament.

Știrea aceasta face senzați.

Lupta în parlament.

— Discursul d-nului deputat Dr. T. Mihali.

Discursul d-lui Dr. T. Mihali, prin care a exprimat neîncrederea față de noul guvern ungar, este după notițele stenografice următorul:

D. Mihali. Onor. cameră! Președintele noului guvern... (Sgomot mare). Președintele. Rog liniște!

Dr. Mihali... d-lui prim-ministru în vorbirea sa de program rostită acum, a arătat preciz, că noul guvern nu este altceva decât continuarea guvernului anterior și astfel nu poate fi vorba despre vre-o schimbare a sistemului de guvernament, ci numai o schimbare de persoane.

În urma acesteia țin de superflu a desvolta mai detaliat în numele partidului meu motivele, pe baza cărora noi am stat în opoziție în camera aceasta cu fostul guvern și ne-am manifestat neîncrederea față de el. Cauza principală a acestei neîncrederi a fost, că pe lângă toate promisiunile făcute la alegeri nu a realizat dreptul electoral în senzul cum ne-am închipuit noi că se poate realiza corect, ne luând în samă principiul de drept al democrației și nesatisfăcând îndrumările date în rescriptele regale, în care s'a spus clar, că noua lege electorală... (Sgomot).

Președintele. Rog liniște, d-lor deputați!

D. Mihali... Zic, că guvernul n'a satisfăcut dorințelor exprimate de reșcite ori în rescriptele regale, ca în cadrele constituției să se ia și păturile cele mai largi ale populației. Noi considerăm de rezonabilă legea electorală votată și credem, că în urma compunerii sale complicate va fi greu de executat și de aplicat în viața publică.

În afară de aceasta n'am avut încredere în fostul guvern și din cauza, că el n'a condus afacerile țării, respective ale parlamentului în direcția, ca să se poată forma în parlamentul acesta raporturi parlamentare regulate. (Mișcare). Eu nu cercetez cauza acestei stări (Sgomot). Să auzim, dar noi nu putem urma o astfel de politică și e fapt, ceea ce știe toată lumea, că aici în parlament cum și în general s'a iscat o criză gravă, o situație incurată, ale cărei efecte stricicioase s'au simțit asupra vieții economice. Căci țara suferă nu numai de criză politică, dar și de criză economică și financiară.

Erdély Sándor sen. Lumea toată!

Dr. Mihali. Onor. cameră! Guvernul ungar trebuie să facă totul, ca până când stă pe baze constituționale, până când se numește constituțional, să creze aici în parlament raporturi parlamentare normale.

În general aceste au fost cauzele, că noi n'am avut încredere în guvernul anterior și în privința aceasta cuvântul de program al d-lui prim-ministru, rostit adineaori, nu ne-a indicat de loc cum intenționează a sana această situ-

ție gravă, critică și a crea stări pacifice în țară.

Ceea-ce privește chestiunea de naționalitate, d-l ministru a amintit-o în câteva cuvinte, regret însă că în promisiunile sale concrete n'a mers nici baremi până acolo, ca cel puțin să fi declarat, că va face să se respecte articolul de lege XLIV. din 1868 sancționat de M. Sa și că se vor pune în aplicare dispozițiile favorabile pentru naționalități ale acestui articol de lege; cu atât mai puțin a declarat, că va recunoaște și va asigura pentru naționalități toate cele drepturi, cari sunt indispensabile pentru susținerea individualității naționale a popoarelor, pentru dezvoltarea culturală și economică a acestora.

Dar de altcum pot spune, că de la 1868 încoace, fiecare guvern, bărbați de stat și preșidenți de cabinet ministeriale au promis la prezentarea lor, că vor rezolvi chestiunea de naționalitate, și vor proceda, legal, just și loial față de naționalități. Durere însă, că nici un guvern nu și-a ținut promisiunea, intru cât, nu numai că nu s'au împlinit justele pretențiuni ale naționalităților, dar pe zi ce merge s'a înrăutățit situația, așa că astăzi naționalitățile sunt date pradă violenței judecătorilor și organelor administrative. (Sgomot mare și contraziceri).

Bar. Fodmaniczky: Fraze!

Dr. Mihali: Nu obicinesc a mă folosi de fraze goale. (Sgomot). Nu sunt omul, care nu se exprimă obiectiv despre un lucru. Ceea ce spun, durere, e din practica vieții și o spun și o susțin din convingere.

E adevărat, că guvernul anterior a promis, că deși suntem în opoziție și cu toate că față de partidul nostru are porniri dușmănoase va sana toate aceste gravamele, a căror sanare e pretinsă de lege, dreptate și loialitate. Dar am experiat cu regret, că aceste au rămas nu numai nesănate, dar sub guvernul demisionat s-au sporit atât de mult, încât azi nu mai putem fi liniștiți nici la sfârșitul anului. (Sgomot mare și mișcare. Contraziceri), pentru că și acolo pătrund jandarmii, judecătorii și administrația. Și vedem, că acum infectează și sanctuarul familiar. (Sgomot mare). Mă pot provoca și la un caz concret, va urma și acesta, căci jandarmii deja caută din casă în casă numele acelor persoane, cari la 28 Mai anul trecut au participat la congresul din Alba-Iulia. Au fost acolo de față 10—12 mii de oameni și congresul s-a ținut cu concesiune ministerială, hotărârile lui s-au publicat în ziare, dar cu toate acestea cei ce au participat la congres, sunt vexați și li s'a pun diferite întrebări, că cine a referat, cine a făcut propuneri la acest congres etc.

Nu voesc să înșir alte cazuri concrete, căci am voit să reflectez numai pe scurt la vorbirea d-lui prim-ministru. Noi dorim pace (Aprobare), dar aceasta nu depinde de la noi, ci de la guvern și atarnă de la organele lui, ca aceste să manifeste față de naționalități o politică legală, dreaptă și legală. Luând în considerare experiențele de până acum, ne vine greu a crede, că în privința aceasta va urma un alt sistem de guvernare și alte stări. În consecință atât din punct de vedere politic general, cât și cu deosebire din punctul de vedere național declarăm, că nu avem încredere față de guvern. (Aprobări la mijloc. Mișcare).

Aliații și România.

— Atitudinea hotărâtoare a României. —

Viena 12 Iunie c.

Ziarul vienez „Deutsches Volksblatt” publică pe baza unor infor-

mațiuni din loc competent următorul remarcabil articol:

Sfârșirile ce se fac pentru a cuceri simpatia României dovedesc, că foștii aliați fac tot posibilul pentru ca evenimentele viitoare să-i găsească pregătiți.

După o știre ce am primit din sursă specială, actualmente la București au sosit delegații extraordinari ai Greciei și Serbiei pentru a obține aderarea României la convenția militară greco-sârbă și nu fac economie de promisiuni, cari în cazul unui războiu ar urma să fie realizate în paguba Serbiei. Tratatul care din partea României sunt conduse de primul ministru Maiorescu, n'au dat până acum nici un rezultat.

Dar nici Bulgarii nu pierd vremea în zadar, ci au făcut și ei propuneri României. Încă toamna trecută primul ministru Danef făgăduise d-lui Take Ionescu — cu prilejul tratativelor din Londra — o fâșie de litoral până la Cavala, dar nu a admis cedarea Silistrei.

La Petersburg — cu toate străduințele triplei alianțe — puterile au hotărât ca României să i se dea Silistra și o fâșie de pământ, în schimb litoralul rămâne Bulgariei. În consecință e de remarcă, că îndată ce vor reluce tratativele cu România, Danef va veni în fruntea cabinetului bulgar.

De altfel Bulgaria a și făcut la București propuneri în senzul proiectelor lui Danef. În baza acestora, Bulgaria declară, că în cazul când România va interveni în favoarea ei, să-i cedeze litoralul până la Kavarna.

La București s'a mai propus apoi ca teritoriile Serbiei, locuite de Români, să fie date României, iar Bulgaria afară de întreaga Macedonia își va mai rezerva și orașele sârbași Piro și Oranja.

România nu a luat nici o hotărâre, ci a vrut să aibă mâine libere, dar a declarat, că nu va sta în nici un caz în neactivitate, dacă se va declara războiul. În consecință actualmente totul depinde de guvernul din București.

În actuala criză balcanică România urmează astfel o politică și reală și sănătoasă. S'a degajat de orice porniri străine și va proceda numai cum îi dictează interesele. Hotărârea va fi luată cât mai curând, după cât reiese și din strălucirea de a câștiga simpatia României, deoarece statele balcanice știu foarte bine, că cel ce va învinge la acest concurs, va eși învingător și pe câmpul de luptă.

In Balcan va fi pace!

În cercurile diplomației austro-ungare se asigură pe baza știrilor primite din Sofia, Belgrad și Petersburg, că în urma intervenției directe a Țării sunt speranțe temeinice pentru delăturarea conflictelor între aliați. Telegrama Țării a avut efectul dorit: Sârbia și Bulgaria au declarat, că acceptează arbitrajul Țării Rusiei și că se vor supune hotărârii acestuia, oricare ar fi ea.

Textul telegramei Țării

expediată regilor Serbiei și Bulgariei este următorul:

„Știrea întrevederii proiectate la Salonic între primii miniștri ai statelor aliate mi-a pricinuit cea mai mare mulțumire, căci această intenție pare să indice dorința statelor balcanice de a consolida alianța ce până acum a dat rezultatele cele mai strălucite. Aflu însă acum cu un sentiment de mâhnire, că această hotărâre n'a fost încă pusă în aplicare și că statele balcanice stau a se prejiți pentru războiul fratricid ce va mânji clipe atât de grave.

„Apelez deci direct la Majestatea Voastră, silit fiind la aceasta de dreptul și datorita mea, căci poporul bulgar și sârb s'au adresat Rusiei pentru ori ce diferend într-o aplicare termenilor tratatului și convențiilor relative. Cer deci Majestatei Voastre să rămâne credincioasă obligațiilor contractate de dânsa și de a se încrede în Rusia pentru rezolvarea diferendului dintre Bulgaria și Sârbia, considerând funcțiile de arbitru nu ca o prerogativă ci ca o obligațiune penibilă, căreia n'aș putea să mă sustrag. Mă cred dator a preveni pe Majestatea Voastră că un războiu între aliați nu m'ar putea lăsa indiferent. Țin să stabilesc că statul, care ar fi început acel războiu, va fi răspunzător de dânsul. Imi rezerv deplina libertate cu privire la atitudinea ce o voi adapta față de rezultatele e-

ventuale ale unui războiu atât de criminal“.

Impresia în Bulgaria și Serbia.

Telegrama atotputernicului Țar a avut darul să calmeze de-odată spiritele agitate. Bulgarii și Sârbii par a și da deplin seamă de demersul Țării și în consecință regii Petru și Ferdinand, după o consultare cu guvernul lor, au notificat la Petersburg, că se supun arbitrajului Țării.

Ambele guverne vor trimite Țării memorande, în cari vor fixa drepturile și pretenziunile lor asupra teritoriilor cucerite. Regele Ferdinand al Bulgariei a răspuns Țării, că Bulgaria primește arbitrajul și e gata să demobilizeze, dacă Sârbia va evacua orașele Prilepe, Monastir, Velez și Ochrida.

O știre oficială din Belgrad anunță, că guvernul sârb a adresat guvernului bulgar o notă, în care propune ca atât Sârbia cât și Bulgaria să reducă contingentul actual al armatei la a patra parte.

Memorandul Serbiei.

Telegrame din Belgrad anunță, că prim-ministrul Passici a elaborat un memorandum, ce se va trimite Țării, în care se precizează punctul de vedere al Serbiei privitor la rezolvirea chestiunilor pendente. Conform acestui memorandum Sârbia este gata să se supună hotărârii Țării și să cedeze Bulgariei anumite teritorii, cari sunt ocupate actualmente de trupele sârbaști. În schimb însă Sârbia cere să fie stăpână pe partea liniei ferate, care împreună Sârbia cu Salonicul.

Puterile mari către Turcia.

Agencia Reuter anunță, că Puterile mari au invitat Turcia să desconteze o parte a trupeor în interesul aplanării pacifice a diferendelor între aliați.

Programul congresului femeilor române.

Luni a doua zi de Rosalii:

1. La 9 o re dim. Serviciu divin în biserica Sfântului Nicolae cu chemarea Duhului Sfânt.

2. La 11 ore. Deschiderea Congresului în sala festivă a gimnaziului român cu următoarea ordine de zi:

1. Cuvântul de deschidere de pres. Maria B. Băulescu.
2. Constituirea adunării.
3. Constatarea Reunirilor și a persoanelor prezente.
4. Pertactarea obiectelor: puse la ordinea zilei.

5. Pronunțarea în principiu pentru constituirea Uniunii.

6. Alegerea comisiunilor necesare pentru obiectele de sub pct. 4.

3. La 1½ ore. Masă comună în sala Redutei orașenești.

4. La 4 ore p. m. Vizitarea în apartatul O. felinat.

5. Seara la 8. Festivalul reuniunii de cântări în hala festivă de sub Straje

Marți 4/17 Iunie

A II-a ședință. Începutul la 10 ore a. m.

1. Rapoartele comisiunilor.
2. Proiectul de statute.
3. Fixarea locului congresului viitor.

4. Constituirea provizorie a Uniunii.

6. La ora 1. Intrunire la casa de tir unde se va putea lua masa, și în decursul după-amiezii distracții pe terasă, cântece și dansuri reprezentate de elevele Internatului-O. felinat.

Mercuri 5/18 Iunie.

7. Eventuale excursiuni.

Românii din Peninsula Balcanică.

De V. Diamandi.

XX.

(Fine).

Chiar guvernul turcesc se plângea Europei de cele ce făcea Grecia, după cum reiese din raportul Ambasadorului Turciei la Paris către guvernul francez, apărut în cartea galbenă pag. 175 Nr. 136 precum și comunicarea Ministrului Franței din Atena către guvernul său apărut în cartea galbenă pag. 179 sub Nr. 140.

Din toate documentele diplomatice enunțate mai sus s'a văzut în-

tare, a viitorului nostru întreg, «dăscăliță» cu leșoara slăbuță, tu, doamnă din oraș, care ai să arăți alor tăi și străinilor cum porți grija copiilor încredințați de soartă ție și cum — în orașe și la periferiile românismului — reprezintă neamul nostru vrednic de o soartă mai bună — cu toate să vă simțiți una și să porniți la fapte, în urma zilelor acestora, cari sunt chemate să adune într'un mănunchiu dorințele și planurile voastre.

Dacă n'ați fi așa, v'am disprețuit, da, v'am disprețuit, după cum suntem și noi vrednici de dispreț, când n'avem idealuri, când ținta noastră este numai punga, când alinarea noastră sufletească este beția de vorbe...

Ellen Key, scriitoarea svediană cunoscută în zilele noastre, a povestit odată într-o revistă franceză amintirile sale din două saloane, unul din Berlin și altul din Paris. Se afla în Berlin, după războiul din 1870/1, și a întâlnit acolo o doamnă «cu părul alb», a cărei întâmplare a pus-o în uimire. Povestea ei a povestit-o scriitoarei svediene una din doamnele de față și Ellen Key nu se poate reține să nu o dea mai departe: «doamnă cu părul alb» avea pe

timpul războiului un fiu, un singur fiu, și auzind că s'a declarat războiul a alergat ea cu el să-l înroleze, ca să-și apere patria. Fiul a fost respins, pe lângă toate opiniile mamei, necorespunzând constituția lui fizică serviciului de arme. «Mama aceasta, l s-a spus scriitoarei, «ar fi fost moartă dacă și ar fi perdut fiul. Era singura ei bucurie și singurul ei sprijin și, mai mult decât atât, un tinăr cu un viitor frumos. Ar fi putut prea bine să-și țină în apropiere, fără de a fi călcat onoarea în picioare. Cu toate acestea îi curgeau lacrimile la gândul că nu-l poate sacrifica pe de-ăntregul pentru neam...»

După câteva săptămâni a fost Ellen Key în Paris. În salonul unei tinere doamne, mama unui unic fiu, a auzit scriitoarea despre suferințele la cari a fost expus neamul francez în campania din 1870/1. Într'un moment s'a ridicat stăpâna casei, mama copilului, și a adus solemn mâna deasupra capului fiului ei de șapte ani și a zis: «El, el va fi unul din aceia, cari vor răsună suferințele noastre! L-am închinat deja patriei. Eu, eu îl cresc, și toate mamele din Franța își cresc fi pentru revanșă», ca să răsplătească odată nedreptățile îndurate! «.....

Mame iubitoare, mame cu inimi mari, în cari este adăpostită esența iubirei de neam!

Nu cerem dela mamele noastre să ne îndemne la războaie de exterminare, nu cerem atâta ură în inimile lor, încât calitățile altor neamuri să nu mai fie luate în seamă, dar cerem, preîndem cu toată tăria — acum mai cu seama, în preajma congresului femeiesc — ca și mamele române să-și crească fii și fiicele în dragostea de neam, ca și ea să-și aducă câteodată mâinile, sârbătoare, deasupra capetelor copiilor ei și să rostască cuvintele sau mai bine să le simtească însemnătatea: «nici odrasle mele n'au să facă rușine neamului! Am să mă îngrijesc eu de asta!» Să îndrepte pașii copilor spre limanurile curate ale manifestărilor culturale românești, să le dea vorba caldă românească, care (dacă a prins rădăcini odată în inimile primitoare) nu mai poate fi delăturată în nici un chip...

În semnul acesta vom învinge și'n sengul acesta fie binevenit primul congres al reuniunilor române femeiești din Ardeal....

tenția Greciei oficiale s-a de a ne desnaționaliza prin foc și sabie, ceea ce atunci nu a putut, dar va putea mâine, când soartea nemiloasă a voit ca să dispară Imperiul Turcesc și provinciile locuite de Armani să cadă în mâinile Grecilor.

După declarația Constituției în Turcia, chestia noastră școlară luase un avânt foarte mare, din zi în zi câștigăm cea ce pierdusem din cauza teroarei bandelor grecești. Școlarele reînchepuseră să fie din nou populate și aveau peste o sută școli primare de băieți și fete, un Liceu la Bitolia, școală normală, și altă profesională tot la Bitolia, o școală comercială superioară la Salonica și alta inferioară la Ianina cu un număr de peste 5500 elevi și o levă, 300 profesori, institutori și instituțoare.

Chiar din punctul de vedere bisericesc enumerăm progrese. Am avut 35 de biserici și capele cu 60 de preoți.

În politică am obținut un Senator și un deputat. În administrație și justiție pătrunseră o mulțime de tineri Armani. Chiar în armată acum în urmă am avut și un ofițer de artilerie Traian Mașuden Velos, care a fost pândit și ucis mișelește de Greci acum în urmă spre Zagor și al cărui cap fusese pus la preț de actualul rege al Greciei prietinel României oficiale de azi.

În toate direcțiunile înregistrăm, numai progrese și izbândă era a noastră a micilor și a aliaților noștri junii Turci dacă nu survenea războiul și neutralitatea României oficiale, care ne-a dat lovitură mortală.

De acum înainte nu mai există cauză Armănească în Orient, ori cât ar trâmbița presa oficială și oficioasă a României și ori câte protocoale și tratate ar încheia guvernul Român cu aliații.

Termin cu dureroasele cuvinte: „Finit românism peste Dunăre și Balcani.”

ȘTIRI.

— 1 Iunie 1913.

Fiind mâine sârbătoare, numărul proximo al ziarului va apărea Marți seara.

Turneul Mărcuș-Crișan-Barbu. Ne face o deosebită plăcere când putem anunța, că iubiiții noștri cântăreți d-șora Barbu și d-șora Mărcuș și Crișan vor cânta în 14 și 15 Iunie și Iulie câteva dintre ținuturile românești aranjând concerte. Programul turneului s'a fixat în modul următor:

- 22 Iunie n. în Mediaș.
26 Iunie n. în Beiuș, cu convenirea de 10 ani a foștilor colegi dela gimnaziul din loc.
29 Iunie n. în Vascău.
2 Iulie n. în Oradea, cu ocaziunea concursului diecesan.
6 Iulie n. în Șomcuta-mare.
10 Iulie n. în Șimleul Silvaniei.
12 Iulie n. în Bistrița.
16 Iunie n. în Reghinul-săses.
19 Iulie n. în Zlatna.
20 Iulie n. în Abrud.

Eventuale schimbări se vor aduce de cu vreme la cunoștința publicului. Eventuale întrebări să se adreseze d-lui Ștefan Mărcuș, conducătorul turneului.

Suntem convinși, că publicul românesc va primi pe cântăreții neamului cu toată căldura și însuflețirea.

Știri din România. Mercuri după prânz Academia Română a ținut — după cum am amintit — ședință solemnă, sub președinția d-lui profesor Dr. C. Istrati, pentru acordarea premiilor pe anul curent. Cu această ocaziune d-istrati a ținut o cuvântare, în care a arătat însemnătatea zilei pentru Academie, și-a exprimat recunoștință donatorilor, cari prin premiile instituite, au făcut o mare operă culturală, și a adus felicitări celor premiați urându-le spor și pe viitor. S-au citit apoi rapoartele asupra lucrărilor premiate la actuala sesiune.

Premiile au fost acordate următorilor domni:

Marele premiu „Năsturel”, de 12 mii lei, d-lui Geoge Murnu pentru traducerea „Iliadei”, în versuri din grecește.

Premiul divizibil, „Adamachi”, de 5000 lei, (prin secțiunea istorică): d-lui N. C. Burileanu, 2000 lei, pentru lucrarea „Românii din Albania, Bologna, 1912”; d-lui Știmie Antonescu, 1000 lei, pen-

tru „Codul comercial adnotat. vol. II, (art. 77269) București, 1912”; d-lor Maximilian Popovici și George Cipăianu, 1000 lei pentru lucrarea „Manual de Agricultură pentru uzul școalelor superioare și inferioare de agricultură, București 1912”; d-lui I. Antonovici, 500 lei, pentru „Documente Bărlădene, vol. I Bărlad, 1912”, d-lui Gh. Ghibănescu 500 lei, pentru studiul „Cuzeștii, precedat de un studiu asupra văii Elanului. Iași 1912.”

Premiul „Năsturel” de 5000 lei (prin secțiunea istorică) d-lui Ioan C. Filătti, directorul afacerilor politice din ministerul de externe, pentru lucrarea „Domniile române sub Regulamentul organic până la 1846”.

Premiul „Adamachi” de 5000 lei, (secțiunea literară), d-lui Gh. F. Ceaușescu, pentru lucrarea în manuscris: „Studiu despre superstițiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi și nouă”.

Premiul „Demostene Constantine” de 4000 lei (prin secțiunea științifică) d-lui Dr. V. Merușiu pentru lucrarea „Contribuții la studiul masivelor de sare din România, București 1912.”

„Monitorul Oficial” de alături publică jurnalele de ministri, privitor la suprimarea biulelor de liber porcus pe căile ferate ale României. Decizia jurnalului este: „Biulele de liber parcurs pe căile ferate, ce se liberă de diferite apartamente, se suprimă pe ziua de 1 Iunie v. a. c. Dispozițiunile acestui jurnal se vor aduce la îndeplinire de dl ministru al lucrărilor publice.”

Totalul sumei strânse de comitetul flotei naționale la prefectura de Ilfov se ridică până în prezent la suma de 1.486.903.56 lei.

Serviciul militar pentru mediciniști. Se știe, că în senzul legii pentru apărarea țării, voluntarii mediciniști aveau dreptul ca numai trei luni din anul de serviciu activ să le facă la trupă, iar restul de 9 luni să-l facă ca asistenți în spitalele militare, după ce-și vor lua diploma de medic. Ziarul „Zeit” publică acum informația, că mediciniștii cari s-au prezentat acum pentru începerea serviciului militar activ, vor fi siliți să servească întreg anul — fapt, care pe lângă că e împreunat cu greutatea materială mai are și desavantajul că împiedică în studiu pe studenții mediciniști.

Mutarea tribunalului din Chezdiorheiu la Sângheorgiu. În ședința de ieri a camerei ministrul de justiție Balogh a prezentat un proiect de lege privitor la mutarea tribunalului din Chezdiorheiu la Sângheorgiu.

Afacerea Redl. Din Lemberg se anunță, că va sosi acolo o comisie a Statului major, care va porni o anchetă, fiindcă mai multe indicii arată, că colonelul Redl ar fi avut complicități în acest oraș. Se spune, că tot în scopul acesta ar fi sosit, incognito în Lemberg și Konrad Hötzenendorff, șeful statului-major. — Din Berlin se anunță: În ședința de ieri a parlamentului german, ministrul de război a declarat, că colonelul Redl n-a avut posibilitatea să vândă Rusiei secrete militare ale Germaniei. — Tot în legătură cu afacerea Redl, un ziar vienez aduce știrea că în Pola ar fi fost prins un marinar, în momentul când acesta voia să ascundă în ruinele amfiteatrului o scrisoare cu mai multe secrete ale marinei militare, pe al cărui plic era inscripția: »29/56? Praga, Poste-restante» iar în plicul acesta era o scrisoare, care avea pe cuvântă indicația: »Spre predare șefului statului-major». Ziarul spune apoi, că acest marinar, după ce a ascuns scrisoarea, a încercat să se sinucidă, ceea ce nu i-a succedat, fiindcă îl zărise un alt soldat, care a anunțat cazul autorităților. Secțiunea de marină a ministerului de război desminte însă această știre, reducându-o la o simplă invenție senzatională. — Din Viena se anunță: Acum doi ani stărnise mare senzație știrea, că contele Unger-Sternberg, corespondentul din Petersburg al mai multor ziare londoneze fusese arestat de Ruși și osândit la exil în Siberia.

Contele avusese legături cu Spanochi, atașatul legățiunii austro-ungare din Petersburg, care în urma acestui fapt a și fost rechemat de guvernul său. Acum s'a constatat, că tot Redl îl vându-se pe contele Unger-Sternberg guvernului rusesc. — În Serajevo a fost descoperit un nou act de spionaj. Mac Farren, secretarul consulatului englez de acolo, însoțit de un englez cu numele Johnston au fost observați Dumineca trecută în tabăra militară, unde conduși fiind de un muncitor, au făcut diferite însemnări despre situația și numărul trupelor. Amândoi au fost duși la poliție, unde li s'a luat interogatoriul și li s-au sequestrat toate însemnările. În această afacere, care a stărnit mare surprindere în Serajevo, s-a pornit o strictă cercetare.

Svon despre asasinarea moștenitorului tronului sârb. Din Berlin se anunță: Agenția telegrafică de aici a primit ieri noapte o telegramă din Sofia, care vestea că Alexandru, principele moștenitor al tronului sârbesc, ar fi căzut victimă unui atentat. Cercuile competente n-au nici o informație despre acest atentat. Legățiunea sârbă a fost asaltată de o mulțime de ziaristi, cărora li s'a răspuns însă, că din Belgrad n-a sosit nici o știre în acest sens. Din Belgrad încă se desminte știrea.

Din mizeriile rezerviștilor. Un rezervist bohem din Serajevo fusese observat în timpul din urmă, că zi de zi expediază pe poșta câte un pachet, câte odată mai mare iar altădată mai mic. Cănuit fiind de spion, bietul soldat a fost arestat în momentul când voia să predea la poșta un nou pachet. A fost dus înaintea autorităților militare, cari i-au luat interogatoriul și i-au desfacut pachetul ce voia să-l expedieze. Constatarea a fost surprinzătoare: În loc de acte secrete militare și cine știe ce lucruri mari la cari se așteptau autoritățile militare, în pachet n-au fost aflate decât câteva bucați de pâine și niște rămașițe de mâncare. Soldatul a mărturisit, că familia sa din Boemia se află de luni de zile în cea mai grea mizerie, și ca să nu moară de foame, dânsul li trimetea zi de zi câte ceva din rămașițele de mâncare.

Intreținut asasinat în tren. Din Pittești, se anunță: Jandarmii din comuna Cerbureni au prins pe un necunoscut, care umbla fără rost prin comune și nu putea să-și justifice identitatea. Declarându-l arestat, au cerut autorizația celor în drept să-l transporte la Curtea de Argeș pentru a-l ține în arest, până se vor termina cercetările. Din com. Cerbureni a fost dat în paza sergenților Stan Gheorghe și Stan Ion, cari au plecat spre Curtea de Argeș cu trenul societății „Argeșul”. La un moment dat necunoscutul criminal a tras două focuri de revolver asupra celor doi sergenți, nimerindu-i în cap. Victimele au încetat imediat din viață.

Mai înainte ca pasagerii să aibă timpul necesar, să se îndrepte spre criminal să-l prindă, dânsul a mai tras două focuri rânind grav pe Stan Florea lucrător și Sofia Nicolescu, care fiind lovită în cap, a încetat din viață după puțin timp. Panica în vagon era de nedescris. Criminalul profitând de invălmășală a dispărut.

Atentat în o mănăstire. Din Insbruck se anunță: Mănăstirea Capușinilor din Bozen a avut zilele acestea o oaspe neplăcut Contele August Sordeau, mare proprietar în Tirolul sudic s-a prezentat la poarta mănăstirii, anunțând pe portar că voește să se spovedească. I s-a permis intrarea. În curtea mănăstirii contele a scos un revolver începând să tragă focuri asupra unui grup de călugări cari se aflau în curte. Un călugăr a fost grav rănit de un glonte, iar ceilalți călugări îngroziiți au avertizat imediat poliția, de unde s-au prezentat mai mulți polițiști, cari au sărit să dezarmeze pe atentator. S-a înscenat însă o încălcare între acesta și polițiști, cari în cele din urmă i au luat revolverul din mână. Contele a scos însă un nou revolver, iar după ce a fost dezarmat și de acesta, s-a repezit cu un pumnal asupra celor din jurul lui. În cele din urmă a fost dus la poliție, unde s-a constatat că Sordeau suferea de mania persecuțiunii.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provăzută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei Hof în anul 1854. A. Moll. k. u. k. Hof-lieferant Wien I. Tuchlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Reuniunea română de gimnastică și de cântări din Brașov.

Programa:

reprezentațiunilor de operă, cari se vor da în hala festivă de sub Straje Luni în 3/16, Miercuri în 5/18 și Vineri în 7/20 Iunie 1913, cu prețioasa conlucrare a doamnelor: Veluria Triteanu, Elena Jiga și a domnilor: Ștefan Mărcuș și Gheorghe Folescu, cântăreți de operă

Cor: Corul reuniunii. Orchestra: Capela orașenească întărită prin mai mulți iubitori de artă. Dirigent: Prof. George Dima. Inceputul la 8 oare seara.

„Cavalleria rusticana” (Cinstea țărănească)

Operă într'un act întocmită după drama lui G. Verga de G. Targioni-Tozzetti și G. Menasci. Traducerea în românește de Ștefan Iosif. Muzica de Pietro Mascagni. Regisor H. Bulhardt

Persoanele: Santuzza, o țărăncă tânără: D-na Veturia Triteanu. Turiddu, un țaran tânăr: D-nul Ștefan Mărcuș. Lucia, mamă-sa: D-na Elena Jiga. Alfio, un căraș: D-nul George Folescu. Lola, nevasta sa: D-na Marioara Moga. Țărani, copii. Actul se petrece într'un sat sicilian. Acestei opere premerge:

„La Șezătoare”

Icoană din popor cu cântece și jocuri într'un act de C. Sandu-Aldea și I. Borcia. Muzica de Tiberiu Brediceanu. Regisor Aurel Bănușiu.

Persoanele: Ileana: D-na Veturia Triteanu. Sorin: D-nul Gheorghe Folescu. Mama Dumitra: D-na Marioara Moga. Moș Marin: D-nul Gheorghe Mercheșan. Radu: D-nul Romul Ardelean. Lelea Chiva: D-na Maria Popescu. Marioara: D-șoara Marioara P. Dima. Stan: D-nul Radu Frișcu. Fete, flăcăi. Lăutari.

Decorațiile la ambele piese de G. Bulhardt.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Membră fondatoare la Reuniunea Femeilor Române din Brașov s-a înscris și doamna Maria I. Brânzea, plătind taxa de cincizeci coroane. Trăiască! Sidonia Petrovici, cassiera Reuniunei.

În ajunul serbărilor noastre muzicale. Cel ce am avut plăcerea să asistăm la repetițiile de ieri și astăzi ale operei „Cavalleria rusticana” și ale „Șezătoarei” d-lui T. Brediceanu am rămas profund impresionați de prestațiunile escelente ale distinșilor noștri soliști: d-nele Veturia Triteanu, Elena Jiga, Maria Dr. Moga, și d-nii Ștefan Mărcuș și Folescu. Jocul d-nei Triteanu (Santuzza) și a d-lui Mărcuș (Turiddu) a întrecut chiar toate așteptările noastre, prezentându-ni-se atât d-na Triteanu cât și dl Mărcuș ca niște artiști consumați, cum poate numai în capitalele mari europene le mai putem găsi păreche.

Mâine, Duminecă, la orele 9 dim se va ține repetiția generală în costume.

Bitete pentru ivate trei reprezentațiunile se vor desfășura în decursul zilelor de mâine, Duminecă, și Luni și la casa din hala festivă.

Urania-Kino. Duminecă în 15 Iunie 1913 la 4, 6 și 8 oare seara și Luni în 16 Iunie a. c. numai la 6 și 8 oare seara. Program-șlagăr cu Max și Morii: — Pathe-Journal. Cele mai nou-evenimente din întreaga lume. — Răsi bunarea băiatului indian. Dramă din viața Pieilor roșii. Film artistic colorat. — Biaritz, celebra baie de mare în golful Gascagne la poalele Pireneilor. (Vederi admirabile după natură). — Rămășițele pământesti ale lui Moriș. Comedie originală. — Apus de soare pe Sierra Madre în Colorado (Vederi admirabile după natură). — Nevasta de-apropeluită Dramă socială emoționantă. — Maimuțe, câni dresați. Film

Variete. Artiști hazlii — acrobați. — Max ca Sportman. Mare luptă sportivă de întrecere cu un Negru, un Irlandez, un American și un Englez „cu boxul.” Program senzational. Asta Nielsen. Mercuri în 18 Iunie la 6 și 8 oare.

Cutremur de pământ. Astăzi pe la orele 11 1/2 s'a simțit în Brașov un ușor cutremur de pământ. Direcția cutremurului a fost dela nord-est spre sud-vest.

Cercul „Kratejle” De câteva zile a sosit și dă frumoase reprezentațiuni în Brașov cercul „Kratejle”, care seară de seară atrage o mulțime de public, prin programul său variat și bine întocmit.

Chinematograf Merkur, în edificiul „Gewerbeverein” de pe bulevardul Rudolf, sub direcțiunea specialistă a fotografului Henric Lang. Numai Duminecă în 15 Iunie la jum. 4. 6 și 8 oare: Serate fenomenale Nordisk cu programul: Pe apele Ceylonului, tablouri admirabile după natură. — Chilpul de idol al Bertel, comedie în 1 act. — Cei doi nedespărțiți. — Testamentul mătusei Bine, splendeidă humorescă — Inima de Aur, dramă senzatională în 3 acte. — Marinarul cei veseli, una din cele mai reușite humoresce, care se predă în acest seson.

În laboratorul de analize chimice, microscopice și bacteriologice al D-rului Aurel Dobrescu, medic de spital, specialist în boalele interne, se efectuează analize de urină, sânge, sucrici gastrice, scuipat, secrețiuni etc.

Consultațiuni: zilnic dela 1 1/2 — 4 oare.

Brașov, Piața mare (Țargu-Cailor Nr. 4). Numărul telefonului 271.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 14 Iunie. Faziunea partidului kossuthist, iusthist și al independenștilor în afară de partid e fapt implinit. Azi s'a proclamat fuziunea în fiecare partid separat.

Budapesta 14 Iunie (Telegr. part.) În ședința de azi a camerei au luat cuvântul contra proiectului privitor la salarizarea conducătoarelor școalelor froebeliane deputații Dr. St. C. Pop și Meltzer (sas). Dep. Pop a cerut între altele ca copii să fie instruiți în limba lor maternă.

Constantinopol 14 Iunie. După o urmărire vehementă au fost arestați cei trei cegași ai marelui vizir. A mai fost arestat și generalul Damid Salas. Se constată acum, că a fost proiectată și asasinarea lui Enver-bey, Atalaat-bey și a mai multor deputați.

Sofia, 14 Iunie. Reprezentanții Puterilor mari vor prezenta mâine statelor balcanice o notă, în care li se recomandă desconcentrarea trupelor.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brolea.

Cursul la bursa din Viena.

Table with 2 columns: Instrument/Rate and Price. Includes entries for Renta ung. de aur 4%, Renta de coroane ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 3 1/2%, etc.

NESTLÉ'S alibewährtes KINDERMILCH ist das beste und billigste K1.80 PER DOSE IN JEDER APOTHEKE U. DROGERIE PROBE DOSE VERSENDEN GRATIS! HENRI NESTLÉ, WIEN, I. Biberstrasse

Cine are trebuință de mobile și-le poate procura mai bine dela Fabricile de mobile Székely și Réti Brașov, Strada Porții Nr. 60. Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47. Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. La vîntadin re provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra.

Vila Cosma Călimănești

situată aproape de sursa «Căciulata», renumită pentru; afecțiuni artrice, reumatism morbuli de rinichi, etc. etc.

Din orice parte a Vilei vederi splendide spre munți valea Oltului, Cozea.

Climă domoală și constantă; lipsită de curenți, de praf și de umezeală; foarte acomodată ca loc climateric.

Vila nouă înzestrată cu tot confortul modern. Majoritatea camerelor cu terasă, parchet și lumină electrică. Conduc de apă în fiecare cameră; băi calde și dușuri.

— Camere pentru turiști. —

Masa numai table d'hote. Se ține în special samă de regimul necesar pentru cura de apă de Căciulata. Se prepară tot cu unt proaspăt.

Informații se pot primi dela:

Administrația Vila Cosma, Călimănești.

4-4

Sub înaltul Protectorat a Alteței sale imperiale și regale Domnului Arhiduce FRANZ FERDINAND de Austria-Este

Expoziți Austriacă - Adria Viena 1913.

11-15

K. k. Prater. Dela 10 oare a. m. până la 2 oare deschisă. Mai-Octombrie.

Expert de croitorie încredințat de Minister Pregătește în atelierul propriu **Haine de Domni** din stofe moderne cu lucrători de primul rang **ne indigene** pentru dame și costumuri.

Tellmann Béla

Confectionare de mantale englezești și costume.

17-25 Pentru studenți și orășeni prețuri moderate. Comande din provincie se execută, ăra a lau măsură, sub garanție. în

Salon de modă, **BRAȘOV**, Piața Francisc Josif, Căminul Fărcuilor deasupra magaz. cheriz etajul I.

Hotel și Cafenea „METROPOL”.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public din Brașov și jur, și On. oaspeți din România că am luat în antreprisă:

Hotelul și cafenea „Metropol”

Brașov, Strada Neagră Nr. 2.

renovat și aranjat cu tot confortul necesar. 20 camere.

Rog cu toată căldura Onor. Domni și Dame din România a cerceta Hotelul în sezonul de vară.

Asigurând pe Onor. vizitatori de un serviciu prompt și cu atențiune, sper că voi fi sprijinit în noua mea întreprindere cu deosebire din partea On. public românesc.

Cu toată stima

Iancu Acseente.

6-36.

STERN ANTAL. Atelier de croitorie pentru bărbați. Brașov, Strada Mihael Weiss Nr. 18.

Luocri de primul rang.

Aduc la cunoștința on. public că mi-a sosit stofe moderne pentru sezonul de **primăvară și vară**.

Execut după măsură, ori și ce vestimente; croială, modernă. Serviciu solid, cu prețuri moderate.

12-25

Pentru studenți costume cu 10% rabat.

Distins cu diplomă din Dresda

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădută cu maroș de apărare a lui A. MOLL și cu subscrier ea sa.

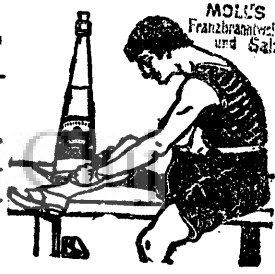
Prim efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai caibice la stomac și pânțec, în contra cărcșilor și aerei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoheldelor și a celor mai diferite bețe femeșei a luat acest medicament de casa o răsuândire ce erese mare de mai multă decănu încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Facilitățile se vor urmări de cale judecătorească.

Franzbranntwein aser și a lui Moll.

Varic-itil numai dacă fiecare este provădute cu marca de scârto și cu pianbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și marca este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. 1.80

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cutii varea așională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. 1.80

Pie-care bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wisn, I. Tschalden o. și reg. timbitor al curții imperiale.

— Comande din provincie se efectuează dilaie prin-tribursă pestilă. La depozite să se cerăz anumit preparatele provădute la iscătituza și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposit la Brașov: Carl Schmidt, farmacist. 12-40

N. I. FOLYOVITS SUCC.

Holtich-Ujhelyi,

BRAȘOV, Târgu grăului Nr. 4.

Mare asortiment în stofe moderne pentru dame și bărbați.

— Stofe de haine și Albituri. —

Trusouri complete.

89-104

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Onorate Domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta

Birou de informații și Agentură românească

Dau ori ce informații în orice cauză ce să ține de Budapesta. Exoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către ori-care ministru, Curie ori la oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi exoperez rezolvarea în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5-6 ani cu prețuri ieftine, ori-care sistem de motoare cu benzină ori cu oleu brut ori cu gaz. Totfelul de mașini de treerat, totfelul de mori cu petri fine și cu motoare traintee. Totfelul de automobile, pompe și ferestrele, precum și alte reevizite economice. — Toate aceste vor fi garantate pe mai mult-ăvreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, deci din mâna primă, — și nu dela agenturi jidovesti. Zilnic primesc plângeri dela țărani români cari cumpărând mașini dela agenți au fost înșelați căci, neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-l scutesc pe ai noștri de garlanțiile jidovilor și să-l scap de procese și sfățușo pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva, să-mi scrie ca să merg eu la dânsul, ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc și să-l soneată afară din casele sale

Exoperez dela băncile mari din Budapesta imprumuturi pe amortizare de 20-25 ani, cu procente mici, și mijloceșe vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăș boi, oi și porci. Totfelul de poame și legume și altele.

Caut agenți români pentru părțile locale de români.

Pentru serviciul meu imi plățiți o taxă după învoială.

Cu stimă:

L. OLARIU, BUDAPESTA, II. Margit Körtút 11 (în Buda, lângă podul „Margithid”)

7-10

SANATORIUM „SANITAS”

Institutul și caminul fizico-dietetic, în Versecz (Vârșet). Ungaria de sud.

6-10 Medic dirigente: Dr. L. MÉHEȘ.

Sanatorul este construit după modelul sanatoriilor moderne din străinătate. Cură individuală după sistemul Dr. LAHMANN. Băi de lumină electrică, băi de aer și soare, toate metodele de întrebunțare a apei, băi medicinale. Cure dietetice, cură de struguri. Institutul se află la poalele dealurilor, este provăzut cu par și colibe aeriene și este deschis tot anul. La dorință se trimit prospecte. Sezonul principal Mai—Octombrie. Prețuri moderate.

Din cauza relui ducerei depositu

s'a scăzut prețurile la toate articolele de modă pentru bărbați,

în Magazinul de modă Old England

Maion Laszlo Strada Vămii 9.

6-10.

Publicațiune.

Deoarece Statutul Societății de înmormântare dispune dacă un membru a ramas dator cu cotisația un an luna a 11-a anului ce urmează se eliminează din Societate, și pierde toate milele plătite și pretensiile către Societate, se provoacă membrii acestei Societății: Heinrich Siegens, Anna Lukács, Johanna Berner (Katharina Wenrich) s'afila în România. În propriul lor interes, ca să plătească sumele restante cel mult 1 Iulie a. c. că în caz contrar s'ar aplica lor hotărârile §-8 din Statute.

Brașov 24 Mai 1913.

Societatea de înmormântare brașoveană.

Lulius Hornung Ludvic Nussbacher curator. secretar. 2-2.

Bărbați cari sufer de ne putință

(Neurasthenie) se cează broșura care conține tratamentul, trimițind 40 bani în mări postale sub adresa:

Novamechanika 157 Cutia postel 40. Budapest-Hauptpost.

Correspondența și broșura numai în limba nemtească și magiară. 4-3

Anunț de licitație.

În 23 și 24 Iunie st. n. 1913 se vor vinde cu licitație obiectele ce-sau amanetat din 18 Martie 1912 până inclusive în 18 Maiu 1912 și anume: sub numărul 3347—1912 până inclusive cu Nr. 6996—1912 ale căror termen a expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitația va avea loc în locul Casei de zăloge, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericale, Clasornice de aur și argint și alte seule de aramă, Cioaie Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiești, Cisme, Ghete și altele.

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai până cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 29 Mai 1913.

2-2. Casa de amanetare otășenească.

Handwritten signature or mark at the bottom right corner.